

קובץ

הערות וביאורים

בתורת כ"ק אדמו"ר שליט"א

☆

בפש"מ, רמב"ם, נגלה וחסידות

ש"פ פינחס
מברכים החודש מנ"א
גליון ל"ג (תקפ"ט)

יצא לאור על ידי

חלמידי בית המדרש דמוסד חינוך אהלי תורה

ברוקלין, ניו יארק

417 טראי עורעניו

ד"ר תחא שנת נפלאות אראט

שנת חצריק לביק אדמור שליט"א

שנת חששת אלפים שבע מאות וחמשים ואחת לכריאת

ב"ח
 עש"ק פי פינחס
 מבה"ח מני"א
 ה"י תהא שנת אראנו נפלאות

תוכן הענינים

עניני גאולה ומשיח

4	ביאת אליהו קודם ביאת משיח.
6	שמו של משיח.
7	הגדר של יכוף כל ישראל.
8	החיוב לב"נ להאמין בביאת המשיח.
9	רבי חנינא צייר חרותא.
10	לקט ביאורים בספור דריב"ל ומשיח.
14	אין נהנין ממעשה נסים.

לקוטי שיחות

21	קבריהם של צדיקים
----	------------------

מאמרי כ"ק אדמו"ר שליט"א

22	הפיכת ז' מדות לקדושה.
----	-----------------------

חסידות

23	מדת הבינוני
----	-------------

רמב"ם

24	והאולם על פני הבית
27	מראי מקומות על הרמב"ם
27	ציונים להל' מקואות
31	פלגא נזקא קנסא

שונות

32	תשובת כ"ק אדמו"ר שליט"א
32	ע"ד הנחה ארבעים אחוז.
33	יחודם של י"ב תמוז ופ' בלק בשנת אראנו נפלאות.
33	גימטריא
34	תיקון טעות.
34	יתוש קדמך.

עניני גאולה ומשיח

ביאת אליהו קודם ביאת משיח

הרב מנחם מענדל גאנזבורג
- תושב השכונה -

בהדבר-מלכות - י"ב - שחילק כ"ק אד"ש ע"י 14 ואילך (נדפס גם בלקו"ש חכ"ז ע"י 191 ואילך) מכריח כ"ק אד"ש בסוף השיחה (ס"י"ז ואילך), שכל מה שכתב הרמב"ם בספר הי"ד הוא ללא קשר במצבם של ישראל, זכו, אלא בגדרי ההלכה איך שהגאולה מוכרחת מצד ההלכה ואז אינה תלויה במצב הבני"א, במלים אחרות תיאור הגאולה בספר הרמב"ם הוא במצב שלא זכו עיי"ש (וראה גם קונטרס הני"ל ע"י 24 ס"ט).

והנה בפ"י"ב דה"ל מלכים ה"ב מדבר הרמב"ם בנוגע לזמן ביאת אליהו, וגם ע"ז מבאר כ"ק אד"ש בקונטרס הני"ל ע"י 21 ואילך שלכו"ע הסדר יהי ביאת אליהו, ואח"כ מלחמת גוג ומגוג ואח"כ עוה"פ תהי ביאת אליהו¹ לבשר על ביאת משיח, ואח"כ יבוא משיח עיי"ש בארוכה.

ושמעתי שואלים, שלכאורה עפ"י מה כתב הרמב"ם בפ"י"א כו"כ סימנים מי הוא מלך המשיח הרי אליהו יבוא לפניו והוא יבשר ויודיע מי הוא מלך המשיח? בשלמא אם הרמב"ם מדבר על המצב דזכו הי' אפ"ל ע"פ הידוע² דבמצב דזכו ביאת משיח אפשר להיות קודם אליהו ולכן מביא הרמב"ם הסימנים דמשיח אבל ע"פ האמור לעיל שהרמב"ם מדבר במצב דלא זכו וא"כ הסדר הוא דאליהו בא קודם ב"מ, הדרא קושיא לדוכתין?

ווי"ל, ע"פ המבואר באג"ק כ"ק אדמו"ר שליט"א ח"יב ע"י רל"ד וז"ל..עפמ"ש ביד בסוף ה"ל מלכים שאם יעמוד מלך מבי"ד הוגה בתורה כו' ויכוף כל ישראל לילך בה כו' וילחם מלחמות כו' והצליח כו' הי"ז משיח, הרי שנצחונו של משיח יהי איזה זמן אחרי שיתגלה, והא דאין ב"ד בא.. הכונה כשינצח עכ"ל עיי"ש.

והיינו שאליהו יבוא לבשר על ביאתו הכונה שיבוא לבשר על נצחונו - במלחמות ה' בכלל ובפרט במלחמת גוג ומגוג (ראה בהמשך המכ"י שם), כי הוא כבר יהי מלך וכו'³ רק שאין הוא

משיח ודאי כ"ז שלא נצח במלחמות הי', וסמוך לנצחונו (יום אחד לפני"ז או ב' ג' ימים לפני"ז) יבוא אליהו ויבשר על נצחונו, אבל כדי לדעת מי זה מלך המשיח לפני"ז, שהוא ינהג את כל המלחמות וכ"ז ע"ז צריך סימנים לפני"ז, ואליהו עדיין לא יבוא שיוכלו לישאול אותו.

אמנם ביאור זה אינו מחוור כ"כ, כי לפי ביאור כ"ק אד"ש, יבוא גם קודם מלחמת גוג ומגוג, רק לא כחלק ושלב בהגאולה, ואז לכאורה, כבר יהי' המלך וכ"ז ובמילא יוכלו לישאול את אליהו האם זה הוא מלך המשיח.

וי"ל באו"א ופשוט יותר שאף שאליהו יבוא קודם מלחמת גוג ומגוג - ואז לא בתור וכחלק משלב דהגאולה - ואח"כ יבוא עוה"פ לבשר על נצחון המלך - המשיח במלחמותיו, אי"ז מענינו (ועי"ד מה שמבאר כ"ק אד"ש בקונטרס הני"ל ע" 8 שאעי"פ שמשיח יהי' נביא אבל אי"ז מגדרו בתור מלך - המשיח) לומר מי הוא מלך המשיח, אלא **לבשר** על ב"מ, ואי"ז מחובתינו להאמין במלך - המשיח עצמו אלא ע"פ הסימנים שכתב הרמב"ם יעמוד מלך וכ"ז ואף שיכול להיות שישאלו את אליהו והוא יאמר מי הוא מלך - המשיח, אבל לא בגלל זה נאמין במלך - המשיח, ולאליהו צריך להאמין על **בשורת** הגאולה (אף שבתור חכם גדול בתורה והלכה כמותו יכול לברר הספק מי הוא המשיח ע"פ הסימנים דמשיח משא"כ בתור נביא שאז יכול לברר מציאות ולא לפסוק דין הלכתי, וראה בכ"ז א"ת ח"יב ערך אליהו בקשר להתרת הספקות, וראה גם שיחת י"א אייר תשמ"ט ס"ו).

ועי"ל בזה ע"פ שיחת כ"ק אד"ש מז' תשרי ש.ז. להשלוחים שיחי' וז"ל (בסי"ג - מוגה) ויש לומר שכיון שמשיח יכול לבוא בכל יום "אחכה לו **בכל יום** שיבוא" ואליהו הנביא צריך לבשר ביום שלפני"ז אודות ביאת המשיח - בא אליהו הנביא לטבריא **בפועל ממש כל יום** ומבשר אודות ביאת המשיח (במיוחד) לאלו שעומדים במעמד ומצד ד"אחכה לו בכל יום שיבוא" עכ"ל.

ולפ"ז יוצא שבשורת אליהו על הגאולה הוא בכל יום, ולאד"ג עכ"פ אנשים כערכנו לא שומעים זאת בגשמיות, וכ"ק אד"ש מביא זאת בהשיחה ע"מ להוכיח שמשיח יכול לבוא **היום** (אע"פ שבגלוי לאנשים כערכנו לא בישר), וא"כ צריכים אנו סימנים לדעת מי זה מלך המשיח ולכן מביא הרמב"ם סימנים

מי הוא מלך המשיח (דאייג בשיחה זו צעייק מהייפ ואליהו הנביא צריך לבשר ביום שלפנייז, הרי במצב דזכו - כדלעיל - משיח בא קודם אליהו, וראה שיחת יום שמח"ת תשמ"ט דלא משמע כן מפשטות הגמ').

(עייפ תירוצים אלו יש לפרש גם דבן-כוזיבא ור"ע שאמר עליו שהוא מלך המשיח אף שאליהו לא בא לפנייז, ובלא"ה אפ"ל בר"ע בעוד אופנים (ויותר פשוטים) ואכ"מ).

כהני"ל הוא לפלפולא בעלמא, ועייפ שיטת הרמב"ם לפי ביאורי כ"ק אדי"ש כני"ל.

אמנם בהנוגע לפועל מכיון שדורנו - דור הגאולה - נמצא במצב דזכו - וכמו שהעיד כ"ק אדי"ש כמ"פ - הרי משיח יכול וצריך לבוא בכל רגע וגם קודם ביאת אליהו לבשר על הגאולה (וכני"ל מכוי"פ יו"ד סק"ו סוף בית הספק, אוצר בלום לעיי סנהדרין צ"ח סע"א).

1. אין הכונה שיבוא עוה"פ שהרי הוא נמצא אלא שעכשו יבשר את ב"מ.

2. ראה כוי"פ יו"ד סק"י סוף בית הספק, אוצר בלום לעיי לסנהדרין צ"ח סע"א.

3. וראה שיחת ש"פ תזוי"מ ש.ז. בהעי' 66 ועייפ פס"ד הרמב"ם וואם יעמוד מלך מבי"ד כו"י - היינו שהוא כבר מלך.

שמו של משיח

הת' משה שווארץ
תלמיד בישיבה

"בריש ב"ב [פ"א,ד] שמו של משיח הוקשה לבעל יפה תואר איך הזכירו בו בריאה ונדחק לתרץ.

וניל כי שמו של משיח זוהי נשמתו כמו [רות ד, יז] ותקראנה לו השכנות שם. [ישעיי נו, ה] שם עולם אתן לו. וזהו שמו של משיח הנזכר במדרשים" [מעריך לר"מ די לונזאנו מערכת שם].

וראה גם מפרשים לביב שם. שהיחוחי"א פ"א.

הגדר של יכוף כל ישראל

הרב ישכר דוד קלויזנר
נחלת הר חב"ד - אה"ק

בגליון כח ע' 5 כתבתי לבאר במ"ש הרמב"ם בהלי מלכים (פ"א ה"ד) בנוגע לסימנים של "בחזקת משיח" שצ"ל "ויכוף כל ישראל", עפמ"ש הטו"ז (או"ח סי' תקפב סק"ג), שהכוונה בזה הוא כלשון המב"ט בקרית ספר שם ש"כופה את ישראל" ולא "כולו" ממש, אלא "רובו ככולו", דאלי"כ הי' הרמב"ם כותב "כל ישראל כולו". עייש באורך.

וכעת נראה להוסיף דהרמב"ם בזה לשיטתי במה שכתב בהלי תרומות (פ"א הכ"ו): "התרומה בזמן הזה ואפילו במקום שהחזיקו עולי בבל ואפילו בימי עזרא אינה מן התורה אלא מדבריהן, שאין לך תרומה של תורה אלא בארץ ישראל בלבד, ובזמן שכל ישראל שם שנאמר כי תבואו ביאת כולכם כשהיו בירושה ראשונה וכמו שהן עתידין לחזור בירושה שלישית, לא כשהיו בירושה שנייה שהיתה בימי עזרא שהיתה ביאת מקצתן ולפיכך לא חייבה אותן מן התורה" עכ"ל.

והנה במ"ש "בזמן שכל ישראל שם . . . ביאת כולכם" מבאר בקרית ספר (להמב"ט) בהלי תרומות שם, שהכוונה ל"רוב ישראל" (שהוא "ככולו"). וכן כתב בשאלת דוד על שביעית [וכן יש לדיין גם ממה שכתב הרמב"ם שבימי עזרא הי' "ביאת מקצתן", דמשמע דאם הי' ביאת רובם כבר הי' החיוב מן התורה], אי"כ הי' בהלי מלכים הכוונה במ"ש "ויכוף כל ישראל" ל"רוב ישראלי".

ועיין בגמ' ב"ב (ס, ב) גבי "אין גוזרין גזירה על הצבור אלא אי"כ רוב צבור יכולין לעמוד בה, דכתיב (מלאכי ג, ט)

"במארה אתם נארים ואותי אתם קובעים הגוי כלוי" - ופרשב"ם שם כתב: "הגוי כולו, כלומר וכל הקהל כולו קיבלו את הגזירה, ומסתמא אם לא היו כולן יכולין לעמוד בה לא היו מסכימין, ורובן ככולן, אלמא לא חשיבא גזירה אלא אי"כ רובן יכולין לעמוד בה" עכ"ל. [ועיי ג"כ הוריות (ג,ב), ע"ז (לו,ב) ב"ק (עט,ב)] - הרי דמה שכתוב בקרא "הגוי כלוי" הכוונה לרובו שהוא ככולו (שאל"כ הול"ל "כל הגוי כולו").

החיוב לב"נ להאמין בביאת המשיח

הרב לוי יצחק גרליק
חושב השכונה

בהמשך להשטורעם בעניני משיח, רציתי להעיר מה שמצאתי נדפס בהחומש "לימודי הי"י למהר"י שטייף על הפסוק בראשית ד' כה "ותקרא את שמו שת כי שת לי אלוקים גוי", וז"ל:

להאמין בביאת המשיח, כדאמרו במ"ר (פ' כג) נסתכלה באותו זרע שהיא [שהוא] קם ממקום אחר ואיזה זה מלך המשיח וני' הכוונה שחיה ראתה ברוה"ק שעתיד מלך המשיח שיגאל את ישראל, להולד מזרע אחר ור"ל מאומה אחרת שבא מרות המואבי, ונרמז כאן האמונה בביאת המשיח וזה נשנית גם לאחר מתן תורה אי"כ גם ב"נ צריך להאמין בזה שעתיד גואל לעמוד והוא מלך המשיח, וכן ניבא עליו בלעם, במדבר כד-יז אראנו כו' אשורנו כו' דרך כוכב מיעקב כו' וכי הרמב"ם בהל' מלכים פי"א הי"א שניבא על משיח האחרון. עכ"ל.

וראה שם גם בעמ' רלח-רלט בארוכה שמסביר איך ש"נרמז כאן האמונה בביאת המשיח ובתיקון העולם שלעתיד לענין זה נשנה גם לאחר מ"ית כדכתיב בפ' בלעם (במדבר כד,יז) אראנו ולא עתה וכי' וכתוב (דברים ל,ג-ד) משם יקבצך אם יהי' נדחך בקצה השמים משם יקבצך אי"כ הוה לי' אמונה זו נוי"נ וגם ב"נ צריכים להאמין שעתיד לבוא הגואל מבית דוד ותיקון העולם ע"י יהי' נדחי ישראל יכנס בב"א". עכ"ל.

מליא כל אכלבא חיטי ולא מיפתח בבא מחיטין, אזלא ברתני לבית המדרש אמרה ליי בוא ואראך מה עשה לך אוהבך, אמר לה העבודה הרי הן הקדש עליך, ואין לך בהן אלא כאחד מעניי ישראל] ביאר הטעם בהא דאין נהנין ממעשה נסים וז"ל: משום דמעשה נסים הוא ואסור לאדם להנות ממעשה נסים כדאמר לעיל (כב), ואם עושין לו נס מנכין לו מזכיותיו, עכ"ל. ולפי"ז לכאורה בכל מקום שפירי זה נתהוו רק ע"י נס אף אם בפועל הי' אח"כ חנטה וצמיחה טבעית וכו' שייך לומר דמנכין לו מזכיותיו, ובמילא שייך גם האיסור דליהנות ממעשה נסים, וכמו במטה אהרן דכיון דבדרך הטבע אין המטה שייך לצמיחה כו', נמצא דסו"ס רק ע"י נס נתהוו פירות אלו, וא"כ למה ליכא בזה האיסור דליהנות ממעשה נסים?

כשהנס אינו בגוף הדבר מותר ליהנות

וראה ירושלמי פאה פ"ג ה"ז: מעשה באחד שהניח את כריו ובא ומצא אריות סובבין אותו עיי"ש, [שנשתמרו בדרך נס], וכתב בסי' נחמד למראה שם דאין להקשות כיון דמעשה נסים הם איך שרי ליהנות מהם? וביאר דזהו דוקא היכא דאיכא שינוי ותוספות השתא לדמעיקרא בכל אופן שיהי', אבל היכא דליכא שום שינוי ותוספות כלל, אלא מה דהוה מעיקרא הוא דאיכא השתא, אף דכל נכסיו נשאר בידו מצד נס עכ"ז לא מקרי מעשה נסים עכתי"ד, נמצא דאף דלפועל הא שיש לו כריו הוא מצד נס, מ"מ כיון שלא נתהוו בדרך נס ה"ז מותר, [וי"ל משום דשינוי הטבע מחמתו הוא דבבר צדדי ולא בגוף התבואה], וא"כ עדי"ז לכאורה אפ"ל כאן.

אבל לכאורה יש לחלק, דשם הרי כל תבואתו בא אצלו מצד הטבע, אלא דאח"כ הי' נס, משא"כ כאן דמצד הטבע לא הי' מקום כלל לפירות אלו מעיקרא, כיון דמטה אינו מצמיח, וכל הווייתם מעיקרא בא מצד נס, נמצא דשינוי הטבע הי' בכדי שיתהוו פירות אלו, וא"כ מאי שנא אם בפועל יצאו באופן של טבע או לא?

ב' טעמים בהא דאין נהנין ממעשה נסים

ואולי אפשר לומר בזה, דהנה מצד טעם הנ"ל דמנכין לו מזכיותיו ה"ז שייך רק אם הנס נעשה בשבילו, וכלשון הגמ' "ואם עושין לו נס", דכיון שבשבילו הוצרכו לשנות גדרי הטבע (כלשון השלי"ה סו"פ לך לך "שנשתנו עליו מעשה בראשית")

לכן מנכין לו מזכויותיו, אבל בנוגע לאחר לא שייך טעם זה לאסור לו ממעשה נסים, וכמ"ש בגבורת ארי שם כה,א לגבי הא דאמר איכו נמטו כשוריק וז"ל: דודאי למי שנעשה הנס בשבילו אין מן הראוי שיהנה ממעשה הנס.. אבל ההיא דכשורי לא נעשה הנס בשביל איכו אלא בשביל ר"ח שפיר דמי לאיכו ליהנות ממנו עכ"ל, וכ"כ החיד"א בסי מחזיק ברכה או"ח סי' תרע"ז אות ג' דרק הוא ובני ביתו אין נהנים ממעשה נסים אבל לאחרים מותר, וראה בסי פרדס יוסף וז"ל (ז,כא) מ"ש בזה, בנוגע למכת דם, עיי"ש, וראה גם בקובץ אור המאיר ח"ב ע' 152 שתירץ עפ"י קושיית החיד"א בסי נחל קדומים (פי בשלח טו,יז) אודות איך הותר אכילת המן והלא אין נהנים ממעשה נסים עיי"ש, ועי' בסי דעת משה סי' ס"ח משי"ש בהמשך לזה, ועוד בכ"מ.

עוד כתב במצפה איתן שם (נדפס בסוף מסכת חגיגה) דהטעם דאסור ליהנות משום דמנכין לו מזכויותיו שייך רק אם הנס נעשה בשביל יחיד, אבל בצבור אין מנכין ולא שייך טעם זה עיי"ש. וכ"כ בסי יד דוד תענית שם דברבים לא שייך לומר מנכין להם מזכויותיהם (מובא בשדה חמד מערכת א' כללים סי' ש"פ) וראה גם בסי נפש חי' (להגר"ר מרגליות ז"ל) סי' רצ"ב שתירץ בזה הקושיא משמן דחנוכה, ומאך דמנחות סט"ב, בהא דחטים שירדו בעננים ופירשו התוסי' דהיינו בדרך נס עיי"ש. (וראה בכ"ז בסי בית אהרן כרך ח' ע' תע"ב והלאה).

מיהו כל זה הוא לפי טעמו של רש"י משום דמנכין כנ"ל, אבל כ"ק אדמו"ר שליט"א אמר בזה טעם אחר - כי מכיון שענין האכו"ש הוא שנעשה "דם ובשר כבשרו" וכל אופן חיי הדם ובשר הוא עפ"י דרך הטבע, איך מקום "לערב" שם מאכל או משקה נסי , וזה דומה למ"ש בסי נחלת יעקב (לעמברג תרכ"ב) פ' ויצא אות י"א דאיתא ביד יוסף פ' בשלח הטעם שמעשה נסים אסור בהנאה משום דמעשה נסים הוא מזון הנשמה על כן אסור להגוף להנות ממנו כי מעלין בקודש ואין מורידין, ומבאר עפ"י השקו"ט בנוגע להשמן דהשונמית עם אלישע עיי"ש.

הנפק"מ בפועל בין ב' הטעמים

ולפי טעם זה מובן דאפילו אם הנס נעשה בשביל אחר או בשביל ציבור שייך ג"כ שלא ליהנות, כיון דסו"ס גופו נהנה מדבר נסי, אלא ד"ל דזה אינו חמור כ"כ כאופן הראשון כאשר

מנכין לו מזכיותיו, אלא דראוי להזהר בזה, ולפייז יש לתרץ בפשטות הא דהקשו המפרשים דבדף כד, א, לגבי הא דמליא אכלבא חיטי, כתב רש"י ד" אסור ליהנות ממעשה נסים" ובעי"ב [בהא דחזאי למלאכי דאיזמו למלחי דקא מייתי חלא ומלינהו לארבי והוה קמחא דסמידא אתי כולי עלמא למזבן אמר להו מהא לא תיזבנון דמעשה נסים הוא] כתב רש"י וז"ל: וכמה דאפשר להתרחק ממעשה נסים יותר טוב ונכון עכ"ל, דמשמע דאייז אסור אלא הידור כו'? ולהני"ל ניחא דבעי"א הרי שם נעשה הנס באכלבא בשבילו לכן נקט רש"י לישנא דאיסורא, משא"כ בעי"ב הרי זה הי' בשביל הציבור וכו', לכן לא שייך לומר בזה איסורא, אלא דיותר טוב ונכון להזהר מזה, וכטעם הני"ל שלא לערב מאכל ומשקה נסי בדם ובשר שהוא לפי הטבע כו'. (וזהו כעין מ"ש ביד דוד והמצפה איתן הני"ל, אלא שהם לא ביארו דאם אין מנכין למה טוב ונכון שלא ליהנות).

ולפייז יש לבאר גי"כ מ"ש בהשיחה בנוגע להפירות דמטה אהרן וכיו"ב, דכיון שהי' צמיחה וחנטה מותר ליהנות כו', דהנה שם לא הי' הנס בשביל יחיד, אלא בשביל כל ישראל להראות מעלתו של אהרן כה"ג וכו', ונמצא דטעמו של רש"י לא שייך כאן כלל דנימא דאסור ליהנות משום דמנכין כו', ובכגון דא שייך רק טעם הב' דאם הפירי הוא פירי של נס אין נכון לאוכלו משום "עירוב" כו' (ואולי אפ"ל דזה גופא הוא הטעם דנקט כ"ק אדמו"ר שליט"א טעם הני"ל ולא טעמו של רש"י, כיון דזה אינו שייך כאן), ועיז שפיר נתבאר דזה שייך רק כהך דאכלבא שהחטים עצמם לא היו חטים של טבע, כיון שלא הי' שם צמיחה כלל, אבל אם הוא באופן דלפועל צמחו וחנטו הפירות, כיון דבפועל ממש הרי הם עכשיו פירות טבעיים שאפשר לזורעם שיצמחו מהם עוד, כאן ליכא "עירוב" כלל ומותרים לכתחילה.

ואם כנים הדברים, יוצא שישנם ב' גדרים בהא ד"אין נהנין ממעשה נסים": (א') אם הנס נעשה בשבילו דעי" נס נתהוו פירות אלו אסור בהם אפילו אם לפועל צמחו באופן טבעי, ובאופן זה לאחרים מותר, (ב) אם הפירות נתהוו באופן נסי בלי צמיחה וכו' הנה אפילו לאחרים כדאי ונכון שלא ליהנות מהן כני"ל, והיסוד לזה אפ"ל הוא ב' לשונות של רש"י הני"ל וכפי שנת'.
 .

עתידין כל אילני סרק שיטענו פירות

ועיי כתובות קיב,ב, עתידין כל אילני סרק שבארץ ישו יל שיטענו פירות, וכתב בסי' חנא וחסדא שם דאין בזה משום א' נהנין ממעשה נסים לפי מייש הגבורת ארי שהאיסור הוא רק למ שהנס נעשה בשבילו אבל לאחר מותר ואייכ גם הכא אין הנס בשביי יחיד עיייש, ולפי הנ"ל יש להוסיף גייכ דגם גוף הפירות הכ פירות טבעיים שיוצאים בדרך טבע עייי חנטה וכו', ובודאי לא גרע ממטה אהרן כו' דכשהפירות יוצאים בדרך טבע אין בזה משום אין נהנין וכו' [מיהו אין לתרץ בזה דאין זה ענין של "נסיי כי אז ישתנה מנהגו של עולם, וגם הטבע ישתנה, דהרי נתבאר בלקווייש חכ"ז ע' 202 דגמי' זו דכתובות קאי על תקופה הראשונה בביאת המשיח, דאז עדיין לא ישתנה מנהגו של עולם, אלא דזה יהיי בדרך נס ולכן מדגישה הגמי' דזהו רק בארץ ישראל ולא בכל העולם, משא"כ הא דאיתא בתוי"כ פי' בחוקותי שכן יהיי בכל העולם איירי בתקופה השניי עיייש].

אכילת מן במדבר

והא דשקוייט באחרונים אודות אכילת מן כני"ל (ראה בסי' נחל קדומים להחידייא פי' בשלח, ובסי' מדבר קדמות מערכת מ' אות ג' ושדי"ח שם מערכת א' כלל שייפ ועוד) הנה לפי המבואר בלקווייש חכ"ו פי' בשלח (ג) דאדרבה המן הי' מזון לה נשמה ומבאר שם שהוצרכו לזה משום דאז הי' לידת עם ישראל עיייש, ועיי גם בהקדמת הסי' שב שמעתתא שהביא מייש בסי' מגיד משרים שהמן שאכלו הי' הכרחי לקבל התורה בלי שום בחירה עיייש, נמצא דשם שאני דאדרבה הכוונה הי' למזון של הנשמה, וי"ל עוד דכיון דכל ההנהגה אז עם ישראל הי' למעלה מדרך הטבע, לא שייך ענין של "עירוב" בין טבע ונס, ודומה למייש בשו"ת קב החיים סי' עייא לתרץ דאין טבלו בבארה של מרים כמבואר בשבת לה,א, הרי זה לא הי' בדרך הטבע, ומתרץ דכיון דבמדבר הי' כל הנהגתם שלמעלה מן הטבע גם קיום המצוות הי' אפ"ל בדרך זה עיייש.

פירות של ביהמ"ק, ותבואה שבימי יואל

ועיי יומא לט,ב, בשעה שבנה שלמה ביהמ"ק נטע בו כל מיני מגדים של זהב והיו מוציאין פירות בזמניהן וכיון שהרוח מנשבת בהן היו נושרין פירותיהן כו' ומהן היתה פרנסה לכהונה

עיייש, ובתפארת ישראל מדות פייג מייח הקשה דאין נהנין ממעשה נסים, ותירץ דשעת הדחק שאני עיייש. ולפי הנייל אפ"ל שהפירות היו יוצאים באופן טבעי, וכלשון הגמ' שם דיביהמ"ק מלבבל"ו והיו מוציאין פירות בזמניהן, וגם שהנס לא הי' בשביל יחיד כו' ובמילא אין בזה משום אין נהנין ממעשה נסים כלל.

וכן לא קשה מהך דתענית ה,א, בימי יואל בן פתואל נתקיים מקרא זה כו' נעשה להם נס ונתגלה מה שבכותלים ומה שבחורי נמלים יצאו וזרעו נמצאת תבואה שגדילה בוי חדשים הגדילה ביי"א יום כו' דאין בזה משום אין נהנין ממעשה נסים כיון שהנס לא הי' בשביל יחיד, וגם הצמיחה הי' צמיחה באופן טבעי רק בלי הגבלת הזמן, ואכתי ילייע מהך דירושלמי פאה פ"ז הי"ג חד בר נש הוה זרע חקלא לפת והוה מקטע ומזבן, שצמחו מיד ועד שלא כלה לזרוע השדה כבר נצמחו הנזרעין תחילה והי' קוצר ומוכר מהן עיייש, וכעין זה גם בתענית שם כד,א, דאמר תאנה תאנה הוציאי פירותיך כו' אפיקו ואכלי, דהן אמת דלאחרים מותר ולפי הנייל משום שיצאו באופן טבעי, אבל לכאורה לזה שהנס נעשה בשבילו איך הותר לו ליהנות, וראה בגליון הקודם ע' 30 מייש בסי' נחמד למראה על הירושלמי שם בענין זה, [דבודאי צריך לומר דטעם השיחה דנעשה דם ובשר כבשרו כו' לא איירי רק באכילה ושת"י אלא בכל הנאות וכהלשון "אין נהנין", וכמבואר ברש"י תענית כה,א, לגבי מי שאמר לשמן וידליק יאמר לחומץ וידליק, דגם שם שייך אין נהנין ממעשה נסים עיייש, ועי' בהגהות היעביץ שם]. וראה בשו"ת ויצבר יוסף ובסי' כלי גולה ברכות ה,ב ובכ"מ, ויש להאריך עוד בכל זה.

אופן הנס דעמידת השמש בגבעון

ב) שם בהשיחה (סעי' ב') בהנוגע להנס ד"שמש בגבעון דוס" כתב וז"ל: יש לחקור אין וועלכן אופן איז געווען דער נס צי דאס איז געווען נאהר בנוגע דעם פרט וואס איז נוגע צו אויספירן תכלית הנס - אז עס זאל בלייבן לייכטן דעם אור השמש (אור היום), וואס דערצו פאדערט זיך אז נאהר דער (גלגל ה)שמש אליין זאל זיך אפשטעלן און ממשך זיין לייכטן על הארץ.. אדער דער נס איז געווען אין דעם גאנצן סדר זיינעם (פארבונדן מיט מהלך השמש) ד.ה. אז דער נס האט אפגעשטעלט אויך די אלע ענינים וואס זיינען פארבונדן מיט מהלך השמש - די סיבות לזה (מהלך גלגל היומי ובמילא מהלך כל

הגלגלים וואס ווערט דורך דעם סיבוב פון גלגל היומי "המקיף ומסבב את הכל" און אויך די תוצאות מזה, און דער סיבוב פון די גלגלים קטנים אין גלגל השמש עצמו וכיו"ב עכ"ל. ושם בסעי' וי' מסיק יותר כאופן הבי' עיי"ש ובהערה 27.

ויש להעיר בענין זה במ"ש הרמב"ם במו"נ (ח"ב פלי"ה) שכמו שמש רבינו לא נשתווה לשאר הנביאים בהשגת נבואה, כך לא נשתווה במופתיו ונפלאותיו, ועז"נ (דברים לד, י-יג) ולא קם נביא עוד בישראל כמשה .. לכל האותות והמופתים אשר שלחו ה' לעשות בארץ מצרים לפרעה ולכל עבדיו ולכל ארצו, ולכל היד החזקה ולכל המורא הגדול אשר עשה משה לעיני כל ישראל וז"ל: ואמנם הבדל מופתיו על הכלל ממופתיו כל נביא על הכלל, כי כל הנפלאות אשר עשאו הנביאים או נעשו להם הגידו בהם יחידים מבני אדם כאותות אליהו ואלישע כו', וכן אותות כל נביא זולת משה רבינו, ולזה הגידה התורה עליו ג"כ שלא יקום נביא לעולם שיעשה אותות בפרהסיא לעיני האוהב והשונא, הנאות לו והחולק עליו כמו שעשה משה, והוא אמרו ולא קם נביא עוד בישראל כמשה לכל האותות והמופתים כו'.. ולא יטעך מה שבא מעמידת אור השמש ליהושע השעות ההם ויאמר לעיני ישראל, כי לא אמר לעיני כל ישראל כמו שבא במשה.. ואמנם אמרתי לך השעות מפני שיראה לי באמרו כיום תמים שהוא יום הגדול שיהי', כי תמים שלם וכאילו אמר שהיום ההוא הי' אצלם בגבעון כגדול שבימי הקייץ שם כו' עכ"ל, ופי' האברבנאל שם כוונתו וז"ל: שלא הי' הנס בבטול תנועת הגלגל, כי אם במה שנתחדש שם אור מספיק לשיעשו מלחמתם בלילה כאילו הי' ביום בהיר וז"ש מעמידת אור השמש ליהושע, כי הנה הי' הנס שחדש הקב"ה שזה אור מחודש מספיק אליהם ויהי' הנס הזה דומה לנס החושך שנעשה במצרים ולכל בני ישראל הי' אור במושבותם, לא שיהי' הנס בגרם הגלגל ובתנועתו, כי אם באור נברא מחודש שם, ולכן לא הי' הנס כלל בכל העולם כמו שהי' ראוי שיהי' בביטול תנועת הגלגל, אבל הנס הי' שם בגבעון בלבד כו' לפי שהנס והפלא לא יהי' כי אם הצורך וההכרח הגדול לא יותר מזה כו' עכ"ל. (וראה בס' לב אהרן (לבעל קרבן אהרן על התו"כ) יהושע שם. דלפ"י נמצא אופן ג' בביאור הנס, וסב"ל שהנס הי' רק לפי ההכרח ולא יותר, אבל יליע דבגמ' ע"ז כה"א, משמע שהנס הי' בעמידת תנועת השמש, וראה בס' סדר יעקב ע"ז שם שביאר אופן הנס שהארץ לא נתגלגל על ציר שלה ובחמה לא נשתנה כלום עיי"ש.

ועיי ג"כ בסי גבורת ה' למהר"ל בהקדמה שניי שהאריך
 בביאור הסוגיא דעייז שם ובתוך דבריו כתב דצ"ע אם נעשה נס זה
 לכל העולם או לא נעשה נס זה רק באופק ההוא, כי י"ל כי
 ליהושע ולישראל באופק ההוא הי' עמידת השמש, ולכל העולם לא
 עמדה השמש, וזה יותר פלא מורה על גבורת השי"ת ונפלאותיו,
 ואם יאמר איך יתכן דבר זה בציור כי תלך השמש ותעמוד בפעם
 אחת.. כי אפשר ויכול להיות שתלך השמש מצד עיניה הנהוג
 ותהי עמידה לה מצד הנס כוי עיי"ש.

ולפי מה דמסיק בהשיחה דמסתבר שהנס הי' באופן שקשור עם
 הטבע ועמדו כל הגלגלים כוי, ודאי לא מסתבר לומר שלכל העולם
 לא הי' עמידת השמש ורק לגבי יהושע כוי דזהו בי הפכים ממש
 כני"ל, אלא שהיתה העמידה לכל העולם.

לקוטי שיחות

קבריהם של צדיקים

הרב יצחק דוד פישמאן
 בארא פארק

בליקוויש חיי"ח ע" 234 הע" 55 כותב כ"ק אדי"ש וז"ל: ברמב"ן
 כאן "וטעם טומאת המת בעטיו של נחש, כי הנפטרים בנשיקה לא
 יטמאו מן הדין. והוא שאמרו צדיקים אינן מטמאין וכוי" -
 וראה שוי"ת שארית יהודה לאחי אדה"ז (הוספות חיי"ד סלי"ה)
 שפוסק לאיסור אפי' הוא צ"ג, ומורה ע"ד בנין ציון אדה"ז
 באופן שיוכלו הכהנים לעמוד בהרחקה וכוי עכ"ד - הרי לפנינו
 דגם בצ"ג קי"ל לאיסור.

אמנם יש להעיר מת' אבני נזר יו"ד ס"י תס"ט שהעלה לתרץ
 קושית המהרי"ל מנדב ואביהוא שהיה אסור להתטמאות להן, אף
 דצדיקים אינן מטמאין, ומתרץ עפ"י משי"כ בתניא דיש שני מיני
 צדיקים האי שאינו חוטא במעשה דיבור ומחשבה, מ"מ הנה"ב נשאר
 בתקפה, והשני הוא דאיתהפיך נה"ב לטוב, אך דרגא כזו היא
 בודאי רק לאחרי שכבר בא בימים לאט לאט עיי תומ"צ מתהפך עד
 שנעשה כולו טוב, אבל נדב ואביהוא שמתו בילדותן, הגם שהיו
 צדיקים גמורים, אפשר שעדיין לא נתהפך נפה"ב לטוב, ועיי"כ היה

גופם רק משייפא דקדושה עכ"ד - הרי שמחלק בצדיק גופא בין צ"ג לצדיק שאינו גמור אמנם י"ל דבאמת חלוק צ"ג מצדיק שאינו גמור, אך זהו דוקא בצדיקים שמתו בנשיקה כמ"ש הרמב"ן, וע"ז קאמר האבנ"ז דבנדב ואביהוא שמתו בנשיקה, כדכתיב בקרבנתם לפני ד' וימותו, אפשר שלא היו צדיקים גמורים, אבל בצדיקים שלא מתו בנשיקה איה"נ דמטמאין כמ"ש בשארית יהודה אפי' בצ"ג.

מאמרי כ"ק אדמו"ר שליט"א

הפיכת ז' מדות לקדושה

הרב משה לברטוב

- תושב השכונה -

במאמר כ"ח סיון תשל"ו נדפס גם בקובץ כח סיון ש.ז. - ובל שנים - שזכינו לקבל מידו הק'. באות ד', כשמבאר שהפיכת ז' מדות דנהיב לקדושה שייך רק לצדיקים ואין כל אדם זוכה לזה, מעיר בהערה 18 וז"ל ואף שאהוי"ר המביאים לעשיית המצות צ"ל בכאוי"כ כו' (ומתרץ) הרי מכיון שאהוי"ר אלו נצרכים לעשיית המצוות הם נכללים (לכאוי) בכיבוש יריחו וענין כיבוש ארץ שבעה עממין היא העבודה דאוי"ר עצמם (שלמע' מהמדות המביאים לעשי' ע"כ.

וקשה לי הלא האוי"ר השייכים רק לצדיקים הם אהוי"ר **עילאין** (אהבה בתענוגים, יר"ע וכו') משא"כ שאר אהבות גם הגלויות (ולא רק שבתעלומות הלב, שבהם מדובר בתניא פרקים טז-י"ז) הם שייכים **לכאוי"א**, ומדת הבינונים היא מדת **כל אדם**.

והנה איך זה מתאים עם המבואר בלקו"ת שרק על הגי לבושים כאוי"א בעל הבית משא"כ המדות, ומשו"ז שילוח המרגלים לברר **המדות** הוא לדעתך - צריך עיון.

והביאור, **לכאוי**, שבלקו"ת מדובר בהפיכת המדות כנ"ל וזה שייך רק לצדיקים, משא"כ בלבושים לא שייך הפיכת. משא"כ המדובר בתניא בענין אהוי"ר הוא **שיעורר** אהוי"ר אצל נפח"א. וזה לכאוי שייך לכאוי"א.

ואבקש מקוראי הגליון לבאר הדברים.

חסידות

מדת הבינוני

הרב שלמה שמואל פליישמן
נחלת הר חב"ד

בתניא פרק י"ב נאמר:

"וחבינוני... ולא עבר עבירה מימיו ולא יעבור לעולם..."

וכותב ע"ז כ"ק אד"ש (מובא בשיעורים לספר התניא להרב ווינברג, ובליקוט פירושים חיטריק) "ולא עברי" "...שהכוונה שמצד מצבו עתה לא עבר (ושלא נשאר רושם) עבירה ולא יעבור כו"י "ולא יעבור לעולם" "הקושיא ידועה, ולפענ"ד הפי' שבינוני הוא שמצבו (כעת) הוא כזה שמושלת עשיית העבירה בעבר או בעתיד..."

וכן במכתב גיש"ו אגרות קודש י' כו שבט תשטו "אף מי שעבר עבירה... יכול להיות בינוני... ומשי"כ ברפ"יב ולא עבר וכ'. ולא יעבור פי' שמצבו עתה כזה שלא עבר כו' (שאין כל רושם בנפש כו') אף שדוחק קצת,

ומוכרח גם ממארז"ל שתשובה מועלת לכל, ומוכרח גם מדוד המע"ה שחטא בשנים, כמארז"ל ועליו נאמר צדיקים יצ"ט שופטן כו' (תניא פי"א)"

והנה במאמר ויהי חיי שרה שי"ל בקונטרס כ"ף מרחשון תנש"א אות ג' שואל את השאלה "איך נאמר שכל אחד יכול להיות בינוני בכל עת ובכל שעה הרי בינוני הוא זה שלא עבר עבירה מימיו... (ובהערה 19) "לכאורה אפשר לומר דפירש "לא עבר עבירה מימיו" הוא שעכשיו (לאחר שעשה תשובה) הוא במצב ש"לא עבר עבירה מימיו" כי לא נשאר רושם כלל מהעבירה שעשה.

אבל מפשטות הלשון בתניא שם ובפרט מזה שמוסיף "ולא נקרא עליו שם רשע אפי' שעה אחת ורגע אחד כל ימיו" משמע דהפירוש הוא כפשוטו". ומתרץ בגוף המאמר, שעיי' תשובה ועיקר התשובה היא מאהבה שעיי'ז נעקר עווננו מתחילתו הרי לא עבר עבירה מימיו

ואינו מובן לכאוי': (א)

בהערה 19 משמע שהפי' שמביא במקומות המוזכרים לעיל הוא לכאורה ונדחה מפשטות הל',

(ב) וכן קשה על הת' בגוף המאמר הרי על תשובה מאהבה נאמר בסוף פרק מ"ג אך זהו (1) דרך מקרה (2) הוראת שעה (3) בהשגחה פרטית (4) מאת ה' (5) לצורך שעה כמעשה דר"א בן דורדייא, אבל סדר העבודה הקבועה ותלויה בבחירת האדם וכו' הרי שאין האדם יכול להגיע לבד בכוחו לתשובה מאהבה,

ואילו לפי המבואר בהמאמר - זה שכל אחד יכול להיות בינוני בכל עת ובכל שעה, זהו עיי' תשובה מאהבה וצ"ע.

רמב"ם

והאולם על פני הבית

הרב יהודה קעלער

מח"ס מנחת יהודה וירושלים

כתב הרמב"ם בהלכות מעשה הקרבנות פ"ה הל' ד' וז"ל: "ומנין ששוחטים קדשים קלים בכל העזרה אפילו אחורי ההיכל. שהרי נאמר בשלמים ושחטו פתח אהל מועד והכשיר כל הרוחות שהרי לא ייחד להם רוח. והוא הדין לשאר הקדשים קלים..."

אבל אם שחטן בגגו של היכל פסולין שאין הגגות ראויות לשחיטה כלל אלא בקרקע העזרה" עכ"ל.

וכתב עיי' מרן בכ"מ: "ומנין ששוחטין קדשים קלים בכל העזרה אפי' אחורי ההיכל וכו'. שם (דף נה) תייר ושחטו פתח

אהל מועד ושחט אותו לפני אהל מועד ושחט אותו לפני אהל מועד להכשיר כל הרוחות בקדשים קלים ק"ו לצפון ומה קדשי קדשים שלא הוכשרו בכל הרוחות הוכשרו בצפון קדשים קלים שהוכשרו בכל הרוחות אינו דין שהוכשרו בצפון ומפרש בגמרא דהני תלתא קראי חד לגופיה דניבעי פתח אהל מועד כדלקמן בסמוך וחד להכשיר צדדין וחד לפסול צידי צדדין וצפון לא איצטריך קרא. ופירש"י לפני משמע כל שלפני ההיכל. וחד להכשיר צדדין כל רוחב העזרה דלא תימא כנגד הפתח דוקא להכי הדר כתב לפני ולא כתב פתח וכל האויר בכלל לפני דלא כתב כנגד. וחד לפסול צדי צדדין כגון לשכות ואפי' תוכן קדש פסולות לשחיטה דלא תימא מדפתח לאו דוקא לפני נמי לאו דוקא. ודברי רבינו שכתב שהרי נאמר בשלמים ושחטו פתח אהל מועד להכשיר כל הרוחות נראה שהוא ט"ס דהא מהאי קרא לא ילפינן אלא דניבעי פתח אהל מועד לכך נ"ל שצריך להגיה ולכתוב ושחט אותו לפני אהל מועד. ומ"מ מ"ש רבינו אפי' אחורי ההיכל צריך לימוד מנין לוי'. עכ"ל.

וכתב ע"ז בתוי"ט פ"ח דזבחים מ"ז: "ואשתמיטתיה דאמר רמי בר רב יהודה אמר רב לול קטן [כמין חלון פתוח מן התא] הי' אחורי בית הכפורת גבוה ח' אמות כדי להכשיר את העזרה לאכילת ק"ק ולשחיטת קדשים קלים".

וכבר כתבתי ע"ז (במנחת יהודה וירושלים עמ' 104 עייש"ב) לעני"ד דנראה לפרש דח"ו לומר שמרן לא ידע חצי עמוד מפורשת בזבחים בכתבו פי' על הרמב"ם הלי מעשה הקרבנות וכו'. ויש לחוסף ע"ז שהרי בזה הדיבור עוסק מרן ומעתיק תחילת הדיבור! ההוא!

אמנם מה שתרצתי שם לכאוי הוא קצת דחוק עייש"ב ודו"ק.

ובהר המורי' שם אות (ח) כתב וז"ל: אחורי כוי מרן ז"ל כי וז"ל "ומ"מ משי"כ רבינו אפילו אחורי ההיכל צריך לימוד מנין לוי' עכ"ל ותלמוד ערוך הוא בפ"י בזבחים נ"ה ב' וז"ל אמר רמי בר רב יהודה אמר רב לול קטן הי'... שוב מצאתי בתוי"ט פ"ה דזבחים מ"ז שתמה על מרן שלא הביא ש"ס זה וע"ע תוספתא פ"ז דזבחים יעו"ש היטב וע"ע שם דלא מייתי רק קרא דושחטו פתח אהל מועד וגוי' והנראה דרבינו נמשך אחריה ובה מיושב מה שהקשה מרן דהא מהאי קרא לא ילפינן אלא דניבעי פתח אהל מועד ומתוך כך הגיה שצ"ל (ושחטו) [ושחט אותן] לפני אהל מועד

יעוויש היטב אולם לפי משייכ ניחא הכל ועיין בלחיימ שתמה למה לא הביא רבינו דין זה והוא תמוה. ועייע בתו"כ פ"ז פרשה י"ג יעווישי. עכ"ל.

[וזי"ל הלחיימ (הלי מעשה הקרבנות שם פ"ד הי"ה): "אבל הפרוכת שעליו אינה פוסלת וכו'. שם (דף נ"ה): בעי גובהה מאי ופירשיי ז"ל כגון תל או עץ מוטל כנגד הפתח מפסיק בין פתח לשחיטה ולא איפשיטא ועוד שם אמרינן אחורי בית הכפורת מאי וכו' ולא ידעתי למה השמיט כל זה רבינו" עכ"ל].

וזהו לשון הגמ' בזבחים נ"ה ע"ב: גובהה מאי ת"ש דתניא ר' יוסי ברי' יהודה אומר שני פשפין היו בבית החליפות וגובהן שמונה כדי להכשיר את העזרה כולה לאכילת קדשי קדשים ולשחיטת קדשים קלים מאי לאו דאיכא קמיהו שמונה לא דגבהו נינהו שמונה מיתביבי כל השערים שהיו שם גובהן עשרים אמה ורוחבן עשר אמה פשפין שאני, והאיכא צדדין דמעיל להו בקרן זוית (פ"י שהפשפין מקומן בקרן זוית צפונית מערבית ודרומית מערבית מבית החליפות) אחורי בית הכפורת מאי תא שמע דאמר רמי בר רב יהודה אמר רב לול קטן הי' אחורי בית הכפורת גבוה שמונה אמות כדי להכשיר את העזרה לאכילת קדשי קדשים ולשחיטת קדשים קלים וכו'.

והנה בהר המורי' לכאורה סותר אי"ע מה שכתב לעיל בהלי' ביהביח פ"ד הלי' ה' וז"ל: ובאמת מזבחים נ"ה ב' לכאורה משמע כרשיי וראב"ד דכיון דסי"ד דהפשפשים פתוחים למערב ואיך יהא נכשר כל עזרה הצפונית והדרומית ע"י זה שפתוח בית החליפות למערב שנמשך בשוה עם קצה ההיכל המערבי דהוא לצד מערב העזרה, ובשלמא לרשיי והראב"ד ניחא. אבל להמסקנא דהפשפין הי' בקרן זוית ניחא גם לרבינו דמכשיר שפיר רוח הצפוני והדרומי. (וצ"ע כי בתוספתא דזבחים פ"ז איתא וז"ל וכן הי' ר' יוסי בי"ר יהודה אומר שני פשפין הי' בבית החליפות פתוחין למערב גבוהיןמן הארץ ח' אמות שתהא עזרה כשרה לאכילת קדשי ולשחיטת קדשים קלים אפילו אחורי בית הכפורת כו' [שנאמר ושחטו פתח אהל מועד וגו'] יעוויש אי"כ י"ל שפיר שהי' בית החליפות נמשך על פני כל הצפון והדרום והפשפין הי' פתוחות למערב להכשיר אחורי בית הכפורת או לפי המסקנא דהי' פתוחים בקרן זוית וזהו דלא כמו דאמרינן בש"ס שם דלול קטן הי' אחורי בית הכפורת יעוויש, אבל ע"כ העיקר כמו שהוא בש"ס

דין וסמי הא דתוספתא קמי ש"ס דידן וצריך ע"כ להגיה בתוספתא שיהיו שוה עם תלמודינו)... ע"כ. הרי דסותר אי"ע כי לקמן בהלי מעשה קרבנות כתב דרבינו כהתוספתא כנ"ל. וראה עזרת כהנים על מסכת מדות חלק ב' דף קא ע"א ואילך.

מראי מקומות על הרמב"ם

הת' יוסף יצחק קעלער
תות"ל 770

ברמב"ם הלי מקוואות פ"א ה"ד: "ואין למפץ טהרה אלא קריעתו עד שיסאר פחות מששה על ששה טפחים".

[ועיי במראי מקומות על הרמב"ם ש"י"ל ע"י כולל אברכים (הוצ' שני י"ט כסלו תשמ"ה)].

ולכאוי מקורו מרבינו חננאל (שבת פד, ב): "וטהרתו במיעוט שיעורו כדתנן מפץ ששה על ששה ותניא בתוספתא מפץ שבלה כל זמן שמניחין אותו על הכסא האשה היושבת..."

[ברבינו חננאל לפנינו משובש וכנראה שבכתב יד המקורי הי' כתוב בשני טורים ומעתיק הכת"י שממנו נדפס הרבינו חננאל בש"סין שלנו העתיק בכל שורה ב' הטורים בזו אחר זו ודו"ק. וכע"ז נמצא ברי"ח שבת דף פג ע"א (עי' בביאור מהרב שלמה הכהן מווילנא שנדפס בסוף המסכת (קודם האלפס)).

ציונים להלי מקוואות

הת' יוסף יצחק קעלער
תות"ל 770

פ"א הי"ב, וזה שנאמר בזב וכו' פיה"מ מקוואות פ"ח מ"ה.

פ"א הי"ג כל הכלים שנטמאו כו' פיה"מ כלים פ"ב מ"א.

פ"א הי"ט הקופץ לתוך המקוה וכו' פיה"מ מקוואות פ"ח מ"ה.

פ"א הי"י בית הסתרים ובית הקמטים וכו' פיה"מ מקוואות פ"ח מ"ה.

פ"א הי"ב ואם היה דבר חוצץ כו' פיה"מ מקוואות פ"ט מ"ג

פ"ב הי"א אלו חוצצין באדם כו' פיה"מ מקוואות פ"ט מ"ב

פ"ב הי"ג בית הסתרים באשה כו' פיה"מ מקוואות פ"ט מ"ב

פ"ב הי"ה חוטי צמר וחוטי פשתן כו' פיה"מ מקוואות פ"ט מ"א

פ"ב הי"ז חוטין שבצואר כו' פיה"מ שבת פ"ו מ"א

פ"ב הי"ז שיער שעל הלב כו' פיה"מ מקוואות פ"ט מ"ב

פ"ב הי"ח חץ התחוב באדם כו' פיה"מ מקוואות פ"י מ"ח.

פ"ב הי"א האוחז באדם ובכלים כו' פיה"מ מקוואות פ"ח מ"ה

פ"ב הי"ג נדה שנתנה שיערה בפיה כו' פיה"מ מקוואות פ"ח מ"ה.

פ"ב הי"ד ואלו שאינן חוצצין באדם כו' פיה"מ מקוואות פ"ט מ"ג.

ולפלוג שבעין כו' פיה"מ מקוואות פ"ט מ"ד.

פ"ג הי"א ואלו חוצצין בכלים כו' פיה"מ מקוואות פ"ט מ"ה.

פ"ג הי"ב היה זפת או חמר כו' פיה"מ מקוואות פ"ט מה

פ"ג הי"ג היו על מטות בעל הבית כו' פיה"מ מקוואות פ"ט מ"ה

פ"ג הי"ד היו זפת או חמר כו' פיה"מ מקוואות פ"ט מ"ו.

פ"ג הי"ה היו על המטפחות כו' פיה"מ מקוואות פ"ט מ"ז

פ"ג הי"א כל ידות הכלים כו' פיה"מ מקוואות פ"י מ"א

פ"ג הי"ב כלי שהפך פיו למטה כו' פיה"מ מקוואות פ"י מ"א

פ"ג הי"ד צלוחית שפיה שוקע כו' פיה"מ מקוואות פ"י מ"א

פ"ג ה"ט"ו קלמרין אינה טהורה כו' פיה"מ מקוואות פ"י מ"א

פ"ג ה"ט"ז בהמה שהיה השיר שלה כו' פיה"מ שבת פ"ה מ"א

פ"ג הי"ז לא יטביל אדם כו' פיה"מ מקוואות פ"ט מ"ב

פ"ג הי"ח כלי שהוא מלא משקין כו' פיה"מ מקוואות פ"י מ"ו

פ"ג הכ"א אלו שאין צריכין כו' פיה"מ מקוואות פ"י מ"ג

פ"ג הכ"ב ואלו שצריכין שיבואו בהם המים כו' פיה"מ מקוואות פ"י מ"ד

פ"ג הכ"ג כסת עגולה כו' פיה"מ מקוואות פ"י מ"ב

פ"ג הכ"ד המטביל בגדים המכובסין כו' פיה"מ מקוואות פ"י מ"ד

פ"ג הכ"ה שלשלת דלי גדול כו' פיה"מ מקוואות פ"י מ"ה

פ"ג הכ"ו כלי שמא שנתן בתוכו כו' פיה"מ מקוואות פ"ו מ"ב. [פיה"מ חגיגה פ"ג מ"ה].

פ"ד הי"א שיערו חכמים אמה על אמה ברום שלש אמות פיה"מ מקוואות פ"ט מ"ה.

פ"ד הי"ב מד"ס שהמים שאובין כו' פיה"מ מקוואות פ"ב מ"ז.

פייד הייג כיצד המניח קנקנים כו' פיה"מ מקוואות פי"ב מ"ז
 פייד הי"ד המניח כלים תחת הצינור כו' פיה"מ מקוואות פי"ד
 מ"א

פייד הי"ה הסייד ששכח עציץ כו' פיה"מ מקוואות פי"ב מ"ח
 וכן המסדר את הקנקנים כו' פיה"מ מקוואות פי"ב מ"ט.

פייד הי"ו כיצד פוסלין המים שאובים כו' פיה"מ מקוואות
 פי"ב מ"ג, פיה"מ תרומות פי"ה מ"ו.

[ונפל לתוכן שלשה לוגין פיה"מ מקוואות פי"ב מ"ד]. ולא
 עוד אלא מקוה עליו כו' פיה"מ מקוואות פי"ו מ"ח.

פייד הי"ח אין המים שאובין פוסלין כו' פיה"מ מקוואות פי"ד
 מ"ד

פייד הי"ט הורו מקצת חכמי המערב כו' פיה"מ מקוואות פי"ד
 מ"ד.

פייד הי"י מי גשמים כו' פיה"מ מקוואות פי"ד מ"ד.

פי"ה הי"א מקוה שנפלו אליו כו' פיה"מ מקוואות פי"ג מ"ד.
 [וראה פיה"מ תרומות פי"ה מ"ה, תמורה פי"א מ"ד].

בין שקדמו שאובים כו' פיה"מ מקוואות פי"ב מ"ד

פי"ה הי"ב שנים שהטילו כו' פיה"מ מקוואות פי"ג מ"ג

פי"ה הי"ג המטביל כר או כסת כו' פיה"מ מקוואות פי"ז מ"ו.

אבל הקופה והשק פיה"מ מקוואות פי"ו מ"ה.

פי"ה הי"ד מקוה שיש בו שלש גומות כו' פיה"מ מקוואות פי"ב
 מ"ה

פי"ה הי"ה אבל מקוה שאין בו כו' פיה"מ מקוואות פי"ג מ"א.

פ"ה הי"ו כיצד מקוה שיש בו כ' סאה פיה"מ מקוואות פ"ג מ"ב.

פ"ה הי"ז המסלק את הטיט כו' פיה"מ מקוואות פ"ה הי"ז.

פלגא נזקא קנסא

הרב ישעי' זוסיא פלדמן
תושב השכונה

רמב"ם הלכות נזקי ממון פ"ט הלכה ז' היו שנים רודפים אחר אחד והרי עדים שאחד מהן הזיק, ואין העדים יודעים אי זהו משניהם. זה אומר שורך הזיק וזה אומר שורך הזיק שניהם פטורין ואם היו שניהם של איש אחד חייב לשלם מגוף הפחות שבשניהם אם היו מועדים משלמין נזק שלום מנכסיו.

ח) במה דברים אמורים כששני השורים עומדים אבל אם מת אחד מהם או אבד אחד מהם תם אע"פ שהם של איש אחד פטור שהרי אומר לו הבא ראיה שזה העומד הוא שהזיק ואשלם לך. עכ"ל

לכאורה צריך ביאור קצת כיון שהלכה הוא פלגא נזקא קנסא אין הבעלים מחויבים לשלם. ותם אינו משלם מן העלי' אלא מגופו של שור מה לי אם היו של שני בעלים שכל אחד מדחי אותו הבא ראיה ששרי הזיק ואשלם לך ומה לי של איש אחד כיון שאינו משלם אלא מגופו של שור. יאמר המזיק לניזק הבא ראיה ששור זה הזיק ואשלך לך מה לך אצל שור השני כיון שאינו משלם מן העלי'. זיל הכי קמדחי ליי. וזיל הכי קמדחי ליה

הביאור הוא בפשטות שור תם שהזיק הלכה כרבי עקיבא שהוחלט השור שהשור שייך לניזק כלשון הגמרא (בסוף המניח לו,א) שותפי נינהו שהניזק יש לו חלק בשור המזיק משעת הנגיחה ואומר הניזק למזיק כיון ששניהם עומדים (והם של איש אחד) החולק שלי נמצא אצלך בוודאי, ומכיון שאין אנו יודעים איזה שור הוא תן לי מגוף הפחות שבשניהם אבל אם מת שור אחד אין הניזק יכול לתבוע כלום אייתי ראיה דהאי תורא הזיק לך ואשלם

לך. אולי הוא השני שאיננו כאן והמוציא מחבירו עליו הראי.
ופשוט.

שונות

תשובת כ"ק אדמו"ר שליט"א

הת' ישראל מרדכי הלוי קאזאמינסקי
תות"ל 770

תשובת כ"ק אדמו"ר שליט"א על שאלה אשר הוציאו כו"כ אנשים שיחיו בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א, האם תו"מ אשר הפתוחות וסתומות שלהם הם לא לפי שיטת כ"ק אדה"ז ה"ה פסולים ח"ו:

וזלה"ק: הוציאו כמה אנשים שיחיו = באם אמת שעדיין ישנם הבודים דברים מלבס ואומרים אותו בשמי.....עליהם ויזהירם ניט מלחמה האבין בי וכו', אזכיר עה"צ עכלה"ק.

ע"ד הנחה ארבעים אחוז

הת' ישראל יונגוירט
ארה"ק

כ"ק אדמו"ר שליט"א העיר כו"כ פעמים בשנים האחרונות ע"ד שיש לעשות הנחה של 40% בספרים של קה"ת.
ואולי י"ל הטעם ע"כ שדווקא 40% ע"פ מ"ש הרמב"ם בריש פרק ב' מהלכות תעניות: "אלו הן הצרות של ציבור שמתענין ומתריעין עליהן... על המזונות וכו"ו".

ובהלכה י"ד: "על המזונות כיצד, הרי שהוזלו דברים של סחורה שרוב חיי אנשי אותה העיר מהם, כגון כלי פשתן בבבל ויין ושמן בארץ ישראל, ונתמעט המשא ומתן עד שיצטרך התגר למכור שוה עשרה בששה ואחר כך ימצא לוקח, הרי זו צרת ציבור ומתריעים עליה וזועקים עליה בשבת" ע"כ.

ומוכח ש40% הוה ירידה (הנחה) משמעותית.

יחודם של י"ב תמוז ופי' בלק בשנת אראנו נפלאות

דר. ברוך טראפלער
חושב השכונה

בנוגע להתעוררות כ"ק אדמו"ר שליטי"א לערוך התוועדויות וכו' לכבוד י"ב תמוז כמבואר בשיחת ש"פ חוקת יש להעיר בדרך אפשר על ענין מיוחד ד"י"ב תמוז בשנה זו והוא שהשנה היא בהשגח"פ מאה ואחד עשר שנה להולדת כ"ק אדמו"ר מוהרי"ץ נ"ע (י"ב תמוז שנת תר"ם) ומספר קי"א הוא החשבון של "פלא" הענין ד"אראנו נפלאות".

כן בנוגע למה שדיבר כ"ק אדמו"ר שליטי"א בש"פ בלק אודות פי' בלק שהיא פרשת הגאולה שבה מדובר נבואות על משיח והגאולה ושענין זה מתבטא בתוקף יותר בשנת ה"אראנו נפלאות", הנה יש להעיר בד"א שהתיבה האחרונה דפי' בלק היא "אלף", אותיות וענין "פלא", (כמבואר בריש המשך עת"ר השייכות דבחינת "פלא ואלף") שהוא הענין דשנת "אראנו נפלאות".

גימטריא וכו'

הרב משה סאפאטשינסקי
טורונטו קאנאדע

ראיתי דבר נפלא בסידור יעבי"ץ ומוסגר להלן העתקו ובבקשה לצרפו לגליונכם החשוב וז"ל הסידור יעבץ דיני תקיעת שופר שער העין ניצוץ ו סק"ז:

"דבר נפלא קרה בטא"ח בסימניו שנזדמנו דיני שופר בסי' השהו עם גי' שלו, ואע"פ שלא נתכוין המחבר לכך. מ"מ נפל האמת באמת, להראות כי מן השמים הסכימו ע"י, לפי שעשה חבורו לשי"ש. וכל העוסקים במלאכת שמים לשמה, מראין להם סימן טוב שלא עלה על דעתם".

(*)הערת המערכת:

וראה בארוכה בענין זה בס' ברית יעקב (להרה"ג ר' יעקב סופר) סמ"א.

המערכת

תיקון טעות

הת' משה שווארץ
תלמיד בישיבה

בתו"ח בראשית כה, ג פל"ז שו"ה שמעשה שמים וארץ הוא מיש
לאין לפום ריהטא ישנו כאן טעות הדפוס וצ"ל: יש מאין.

יתוש קדמך

הנ"ל

לכאוי הפ"י במאמר רז"ל דיתוש קדמך (סנהדרין לח, א) שביום
הוי"ו נברא היתוש קודם לאדם שנברא באחרונה, אבל בתו"ח
בראשית יט, סע"ב משמע דמפרשו באופן אחר שכותב שם "דאחור
למע"ב דאפי' יתוש קדמך שהאדם נברא ביום הוי"ו" ויש לעיין
כוונתו.

לזכות

החתן הבר מצוה
התי צבי אלימלך שיחי
לאורך ימים ושנים טובות
לרגל הכנסו לעול המצוות
ביום ג' כי תמוז
היי תהא שנת אראנו נפלאות
תשעים שנה להולדת כ"ק אדמו"ר שליט"א
ולזכות אחיו ואחיותיו
מרדכי גרשון, רבקה, שניאור זלמן, מנחם
מענדל, לוי יצחק, לאה, נחום, שמואל
שיחיו

* * *

נדפס ע"י הוריו
הרה"ת ר' גבריאל וזוגתו מרת מאליא רחל שיחיו
שפירא

שירותי מחשב ותכנת סדר הדפוס "סדרית" - באדיבות

MIDWOOD COMPUTER CENTER

מרכז המחשבים של חסידי חב"ד בברוקלין

1634 Coney Island Ave. Booklyn N.Y. (718) 692-2211